

קרא א"מ י"ז מ"ח מסכת
לחיות הטומאה הלכה ט'
ק"ב מ"י פ"ג ס"ג הלכה י:

רבינו חננאל

בחלל חרב חייבי טהרה ליה
לפכת בחלל קרובי' ומתני
טורן ע"כ הל' (ל)קמן י"ט
י"ז י"ז ועל הנוגע בעצם או
בחלל ובתרי וכל אשר יגע על
פני הש"ס בחלל חרב או במת
שמי' דלא דמי בחבור אלא
ללבו' ב' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
והוא בספר ר"ב ר' בחלל
חרב בא הכותב ולסר על
החרב ששטמא טומאת שבת
והנוגע בו טמא טומאת שבת
אח' למתו נלחם לאדם ומ'
וגרסי' בחללה שחיות חרובים
בגנין טמא וטהור' קדושים
האי טמא דאישתי במאי דאי
נימא דאישתי במת בחלל חרב
כחוב ורפין חרב חרי הוא
כחלל אב הטומאה (ורא)
סמיה לכת' חלל טמא
חטפיה לכת' נחברו כי כל
כלי טהרה הנעשים בטמא הם
אך אב וכתבן שיהי' שלישי
כפשו' בגימטרי' בדר שטמא
בטמא מת נעשה ח' ראשון
וקאי' לן ר' קובי שלישי
מותו לשמותו ראשון וכתי'
פירשוהו בחללה שחיה
חל'ן. וראוי לדבריה
התנאים שמתירי זה הור'
שהרי בן אדם הוא כחלל
שאם לא נהרג בו אין זה חרב
עליו נתקף' לוי שיש שפירות
מכוחות כאשר פירשוהו הנהג'
רב יהודה ואמר בו של פתח
ולא אמר בו של חרב שאיני'
שהרי של חרב ננוגע במת'
מת טמא הוא חרי חרוב ר"י
על ר' חנינה פנן הכותב דר'
הנה לא אמר אלא טמא
שלישי מותר לעשותו שני אבל
טמא ופסול לא אמר ואלו ר'
עיקב הוסיף אפי' פסול
(מתור) לעשותו טמא. מתני'
קדושי' טא איריא מתני' ב'
שטמא בטמא מת:

אמר רבא ש"מ טורי' עיקב
רקתי הוסיף דטומאת
משקין כגון תשפן וכיצאם ר'
לכת' אתר דאורייתא הוא ר'
ש"ס מדרבנן הוא אבל
דאורייתא טמא הוא אותו
המשקא ואינו טמא אחרים
כל שאינו טמא פסול הוא
הנה הטומאה השנייה לא
הוסיפה לו ולשפן כלום פסול
היה קודמו וכפשו' פסול הוא
ואלא מאי לטמא אחרים
מראוייהו הוא כמדי משקא לא
שנא בן נגעו באב הטומאה ולא
שנא בן נגעו בראשון וכפשו'
אתרו שני עברי רובן כפשו'
(מס'ן) על הפוסל בתרומה
שטמא משקין להיות תחלה
ח'ן טמא לוי למה לי להתי'
בדר שטמא בטמא מת
ולקאבא בדר של מכת ליתיה'
בדר ראשי' בדר של חרב
שטמא מיה שלישי טהור'
לעשותו שני ראשון וטמא
משקין לטמא אחרים
דאורייתא:

מתני' אמר רבי מאיר
מדבריהם למתו
ששופך תרומה טהורה עם

יד: אור לארבעה עשר פרק ראשון

פסחים

**מסורת
הש"ס**

ואיראן הבא פסול וטמא. א"ע"ג דשלישי של תרומה מטמא הקודם
כמו שלישי דקודש דתמן במסכת טהרות (פ"ג משנה ו) שלישי
שנכסין מטמא משקה קודש ושפסל אוכלי קודש ואתרומה קאי מ"מ
איר"י דמגע טבול יום לא חשיב כשלישי דלפניו בקודש גופיה לא
מטמא דכמעילה כפ' חטאת העוף
(דף ת). תמן חטאת העוף מועילין בה
מסאקודסה נמלקה הוכרה עליו פסל
נטבול יום ודיקי בגמרא לאיפסולי
אין לטמוי לא והכי סבר רבי עקיבא
לקמן (דף י"ט). בהסולת והקטורת
והלנוגה וכו' מיהו תימה דשלישי
נטבול יום יעשה רביעי מק"ו
ממסוק כפורים דלמסקין רבי יוסי
שלישי דעלמא וגימא מה ממסוק
כפורים שמומר בתרומה פסול בקודש
שלישי דטבול יום שפסול בתרומה
אית דין שיעשה רביעי בקודש ואם יש
סום מיעוט כשלישי דטבול יום א"כ
כי עביד לקמן ק"ו גימא שלישי
דטבול יום יוכיח ובידושלמי במסכת
תגינה פריך לה:

אפיראן בראשון ושני נמי תחלה
הוי. מכלאן משמע דשמן
חשוב משקה ולקמן (דף י"ז) גבי
משקה בית מטבחייה וכן בכמה דוכתי
והא דתמן (טהרות פ"ג משנה ג) ר"מ
אומר שמן תחלה לעולם והכ"ל אף
דכשכ ור"ש שארי אומר היין פירוש
דיוקאן יין אלל הני לא ופסקינן
במקור' רבה (מנחות זא). דהלכתא
כותיה אור"ת דהתם מיירי בנקרש
ואחר כך נמוח כדמשמע בתוספתא'
דקאמר התם כמה אמרו שמן תחלה
לעולם בנקרש ואחר כך נמוח וכלל
נקרש משמע דכ"ע מודו וכן משמע

כריש פ"ג דמסכת טהרות (משנה ה) דקתני התם הרוטב והגריסין
והלכו ושמן שהן משקה טופח הרי הן תחלה קרשו ואח"כ גימחו
הרי הן שניים ובתרי הכי קתני ר"מ אומר השמן תחלה ליה בלא
והיינו לעולם אפיראן קרשו והוא קאי ר"ש שארי והכא משמע ליה בלא
נקרש' (הכא פ"ג טהור וטמא. אקשה ר"י לוקמ' זו דלסוק מדאורייתא
והיינו מדבריהם כי הכי דשלישי דאורייתא מותר לעשותו שני ה"נ
איסור דאורייתא ורבי יוסי דאמר אינה היא המדה אית ליה דלית
לן למילף איסור מטומאה כמו שאפרש לקמן לר"ל משום בר קפרא
דלא ילפינן איסור מטומאה ואורי' דלא בעי לאוקמה בשבע דשורפין
תרומה טהורה עם הטומאה משמע ליה כדרך שבני אדם רגילין
לשרוף והיינו בשם: **התם פסול וטמא והבא טהור וטמא.**
וקשה לר"י בשלמא למ"ד אוכל מטמא אוכל א"ש דלא יליף איסורא
דרבנן בשעה ששית מפסול דאורייתא אבל למ"ד אין אוכל מטמא
אוכל מדאורייתא אמאי לא יליף ספיר כמו שמועד לעשות מפסול
דאורייתא ראשון דאורייתא ה"נ מותר לעשות מאיסורא דרבנן
שני דרבנן דקאמרו דקאמר גימא דקסבר ר"מ כו' ואורי'
דלא דמי דמקלוקל דאורייתא שיכול לקלקלו עוד יותר אין ללמוד
שיוכל לקלקל קלקול דרבנן יותר אפי' בקלקול דרבנן אבל כקמור'
מדמי ספיר קלקול איסור דרבנן לקלקול שלישי דרבנן תדע דהא
ר' יוסי דס"ל לקמן (טו). טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא וה"ל
וולד טומאה דר' תנינא דאורייתא לא יליף מיניה איסורא דרבנן
שיהא מותר לעשותו שני דרבנן דלמ"ד אין אוכל מטמא אוכל
כששורפו עם טומאה לא הוי אלל שני דרבנן וא"ת למאי דמוקים
לה בולד טומאה דרבנן ר"י תנינא נמי מוסיף אדר' עקיבא דמר"ע
דאמר פסול מדאורייתא מותר לעשותו ראשון לא שמעינן שיהא שלישי
דרבנן מותר לעשותו שני ובידושלמי פריך לה וקאמר למ"ד בולד
טומאה דרבנן לא בא ר"ע אלל לפחות מיפתר בטבול יום דבית
הפרס שהוא מדבריהם אך שמחליף דברי רבי יוחנן לגר קפרא:

באכ
דר' תנינא בשר שנטמא באב הטומאה דקתני באב הטומאה דאורייתא דכל
אב הטומאה דרבנן כגון כלי שנטמא במשקין מדאורייתא אין אוכלין ומשקין
מטמאין כלי שאין אוכל נעשה אב
הטומאה ורבנן גזרו שיהיו משקין מטמאין כלי משום משקה זו וזה שהן
אב הטומאה כגון רוקח ומימי רגליו כפ"ק דנדה (דף עז) והאי
בשר שנטמא בלאו כלי דהוי וולד וולד דרבנן שהמשקין היו וולד
הטומאה והכלי הוא וולד וולד דרבנן ומדאורייתא טהור הוא והאי
בשר שנעשה שלישי על ידו טהור גמור מן הטומאה הוא ואשמעינן ר'
תנינא דכיון דאיכא עלה טומאה דרבנן מטמאין לה בראשון דאורייתא:

בחלל חרב. הקיס חרב לחלל מתכת שנגע במת הכרי הוא אבי אבות
הטומאה כמה עלמו ושנגע בטמא מת הכרי הוא אב הטומאה כמורה
גזירת הכתוב הוא במתכת אלל טומאת מת ולא אלל שאר טומאות:
וה"ל. גר אב הטומאה וכשנתן שמן שלישי לתוכו נעשה ראשון:
נוקמה בנר של חרם. דלית אלל
ראשון כנגע בטמא מת ואשמעינן
ר"ע דשלישי מותר לעשותו שני ודקסי'
לך מאי הוסיף אדר' תנינא הוסיף
טובא דליתו המס גבי בשר קדשים
כי שריף שלישי כהדי ראשון ועשהו
שני טמא היה מתחלה לטמא אחרים
שהשלישי עושה רביעי בקודש ועשוי
כשהוא שני הוי טמא כלומר לא
נשמטה שמו לקלוקל יותר מבראשונה
ואלו גבי עדותו של ר"ע גבי תרומה
קאי דלית שמן קודש איתו אלל של
מנחות ונחלל הוא ואיתו ראוי להדליק
נר ואם נטמא קודש שנמנו במנחה
משקשם ככלי אין לו היתר לכהנים
וגשרף בקודש צבית הדשן כשאר
פסולי קדשי קדשים אלל שמן תרומה
שנטמא כהנים מדליקין בו דכתיב
נחמו לך את משמרת תרומותי בשמי
תרומות הכמור מדבר אחת תרומה
טהורה ואחת תרומה טמאה ואמר
רחמנא שגך טהא להסיק' תחת
מזבילך ביצמות כפ' הערל (דף עז).

ואמן שלישי של תרומה אית טמא
לטמא אחרים אלל פסול דאין שלישי
עושה רביעי בתרומה וכו' הדר עביד
ליה שני ה"ל טמא: **מתני' קשיתיה.**
לרב יהודה מאי איריא דתני טמא
מת אי בנר של חרם קאי ובראשון
עסקינן למה לי דנקט שקיבל טומאה
זו מאכ הטומא' של מת ליתני שנטמ'

חסם ואנן קי"ל דאין כלי מקבל טומאה אלל מאכ הטומאה ומה
לי אב הטומאה דמת מה לי אב הטומאה דשרץ אלל מדנקט
מת ש"מ בנר של מתכת עסקינן דיש חילוק בו בין נגיעת אב
הטומאה דמת לאב הטומאה דעלמא לאשמעי' דבנר שהוא ענמו
אב הטומאה קאמר: ש"מ. מדקאמר הוסיף ר"ע קסבר טומאת
משקין לטמא אחרים דאורייתא היא ודלא כהני מאי דפיקינן
דאמרי לקמן' שאין משקין מטמא אוכל מן הטומאה אלל מדרבנן דאי
ס"ד דאין משקין מטמאין אחרים אלל מדרבנן מאי תוספת דאוסף
ר"ע דאמר שהשמן שהיה שלישי עשאוהו ראשון ומה בכך האי נר
אב הטומאה כי עשאו ראשון להאי שמן מאי מהני ליה אחרי שלא
יעמא אחרים: **לאפסולי גופיה.** הוא דמכתי ליה הא פסול וקאי:
דילמא. אהני ליה שיטמא אחרים מעשוי מדרבנן: אי. תוספת
דרבנן אחא לאשמעי' מאי איריא דנקט שמדליקין אותו בנר אב
הטומאה שעושין אותו להאי שמן ראשון דאורייתא א"כ אשמעינן
שמדליקין אותו בראשון לטומאה או בשני לטומאה נמי תחלה הוי
כלומר איכא נמי תוספת מדרבנן כי הניא על המשקין שאפילו נגעו
ומטמא עוד שני ושלישי דהא גזרו רבנן על המשקין שאפילו נגעו
משקין בשני יעשו ראשונים: **דתנן כל הפוסל את התרומה.** כל הני
דמייתינן כפ' יליאות השבת (דף י"ז). גבי שמונה עשר דבר שגזרו
עליהם תורת שניים לפסול את התרומה מטמאין משקין אפילו חולין
לחיות תחלה חוץ מטבול יום שפוסל לתרומה מן הטומאה וגזירת
הכמור היא ומ"מ איקליטא טומאה דידיה ולא גזרו ביה לעשות
משקין תחלה דאין דברי תורה כריכין חיוב ומושו דמשקין עלולים
לקבל טומאה ומה היא עלייתן שמקלנין טומאה שלא בהכשר גזרו
עליהן חומר הרבה שהיו כהנים נהרגין לשומרין: אלא ש"מ. מדמהדר
למעבדיה ראשון דאורייתא ש"מ לטמוי אחרים ולעשותן שני
דאורייתא קאמר כל קדר טומאה דאב עושה ראשון ראשון שני כחולין
והו לא ושני שלישי בתרומה ושלישי רביעי בקודש כולה מדאורייתא
הוא כפירקין: **נימא קסבר ר"מ.** מדליף מדבריהן קסבר מתני'
הטומאה דאורייתא דכל אב הטומאה דאורייתא הוא אלל בשר שנטמא בולד הטומאה
דקתני כגון שנטמא בולד הטומאה דרבנן כגון כלי שנטמא במשקין מדאורייתא אין אוכלין ומשקין
מטמאין כלי שאין אוכל נעשה אב
הטומאה ורבנן גזרו שיהיו משקין מטמאין כלי משום משקה זו וזה שהן
אב הטומאה כגון רוקח ומימי רגליו כפ"ק דנדה (דף עז) והאי
בשר שנטמא בלאו כלי דהוי וולד וולד דרבנן שהמשקין היו וולד
הטומאה והכלי הוא וולד וולד דרבנן ומדאורייתא טהור הוא והאי
בשר שנעשה שלישי על ידו טהור גמור מן הטומאה הוא ואשמעינן ר'
תנינא דכיון דאיכא עלה טומאה דרבנן מטמאין לה בראשון דאורייתא:

גמ' (ד) והוי ליה
לכתוב בחלל כמו
למעלי' הנוגע בעצם או
בחלל אלא הכי כתב
חרב מיותר להורות
דחרב הרי הוא כחלל:
טורן ע"כ הל' (ל)קמן י"ט
ע"כ שכת קא' מוכי נ: מולין
ג. (א) (לקמן טו: ד) פרה
פ"מ (מ"ו) מולין לר'.
ר"י (ס) דף טז.
תרי' (ז) טהרות פ"ג
(ז) ט' מוספות עירובין
ט: ד"ה שמן ומי' מנחות
(ב) ד"ה אומא

גליון הש"ס
תרי' ד"ה ואילו הבא
ובר' אפי' דשלישי. עין
חולין פ"ג טו"ד מ"ה משקה
טבול יום: **בא"ד מ"ט**
אורי' דמנען טבילי. ע'
מנחה כ' ע"א טו"ד'
רלני': **גמ' אמר רבא**
ש"מ קסבר ר"ע. ע'
טורי' לכן מגילה דף ע"ב
ד"ה ר"י ממיל: **תרי' ד"ה**
הוא פסול ר"ה נמי
מוסיף. עין זכמ"ג ג' ע"א
תו"ד' הטהור:

תורה אור
גמ' או וכל אשר יגע על
פני הש"ס בחלל חרב או
במת או קצצם אדם או
בשר וקצצו שקעת ימים:
(מגמר י"ז טו)

גמ' (ב) לקמן כ: בסו"ר ל: תוס' פ"ח (מ"ח) (ב) תרומות שס (מ"ט) [לקמן כ:] משום מת. (א) [ק' ד' יהושע ליפא] כמטה ט' תרומות ועי' ר"ש [שס] לקמן כ: חוספתא פסחי פ"ה ה"ה ר"ש (ה) (ז) כל פסולי המוקדשי' [ג]. תר"ס (ז) ע"כ ש"ך לט"ל ע"כ

הנהרות הב"ח
(ה) תר"ס ד"ה על טומאה
דרכנו וכו' לר' יוסי דלמך
טומאות מסקין:

ומאי מדבריהם. דר' מאיר: מדברי ר' הנינא. דתרומה טהורה כשק שעת מילא להווא דשלישי דטהור דאורייתא וטמא דרבנן והא נמי שריא מדאורי' עד תחילת שבע ואקירה מדרבנן וכיון דאשמעינן ר' תינאל דמטמינן טומאה דרבנן בטומאה דאורייתא דמטמא ליה מדרבנן אוכל את אוכל מטמינן נמי תרומה טהורה דאקירה מדרבנן בטומאה דתרומה טמאה דאורייתא דלא מטמא לה אלא מדרבנן דאין אוכל מטמא אוכל אלא מדרבנן: **ארשב"ל.** לא תדק לזקאמא הכי דמאי מדבריהן דקאמר מדברי רבי אליעזר ורבי יהושע קאמר ולא אמנני קאי ר"מ אלא בעלמא קאי והכי קאמר מדברי סופרים שמעט שזרפין כו' ומאן נינהו סופרים רבי אליעזר ור' יהושע והאי עדות דר' תנינא ורבי עקיבא לא שייך גבי פסקא ואידי דבעי לאורי' שזרפין קדש טהור עם הטמא נקט לה: שניולה. שאירע כגון שנכנס אדם טמא לשם ספק נע עה ספק לה טעם: **התרופה.** הפקר: **יניחנה במקום המוצנע.** עדין מוחר על שמירתה וטעמא מפרש בבבב"ב כפ' (עד כמה) את משמרת תרומתי שמים כשמע אתה טהורה ואתה תליה ואמר רתמנא עבדי לה שימור: **יניחנה במקום התרופה.** כלומר אם רעה יוכל לגרום לה טומאה דקסבר יש אם למסורת ותרומתי כתיב אלמלא שמעינן ליה לרבי יהושע דכיון דלינה ראויה אלא להדלקה יוכל לגרום לה טומאה והא נמי אפי' טהורה בת תרומה היא ומתמאלה אזהר: **הבית של תרומה בגת העליונה.** היינו עדשים על גת שקורין מייט"י שהענבי' בתוכה: **והתחתונה.** היינו בור שהיו יורד לתוכו: **טמאין.** חולין טמאין יש אפי' וראויין לו בימי טומאתו או למי צבתי אוכל חולין צבטרה ואם תפול תרומה זו לתוכו ה"ל מדומע טמא ולא חוי לישראל משום תרומה ואפי' טהורה ולא למכור לכהן דכיון דטמאה היא אסורה ביבמות בהערל (דף עג:)

נקאף לן שהאוכל תרומה טמאה עובר בעשה כשנרץ תכלתו לה הטמא מודה ר"א ור' יהושע. אע"פ שחלקו דאין יוכל כפיפה מודין וסו"ן הן כבן שאם יוכל להזיל ממנה רביעית צבטרה אם יוכל לחזר אחר כלים טהורין ולקבל קודם שחזר כולה לחזר ויקבל הימנה רביעית ה"ל: **יצ"ל.** יחזר אחריהן ולא יקבלנה בכלים טמאין כדי להזיל את החולין שלא יתערב ממנה ביה ויאסרו ואע"פ שכתוב כן ירד ממנה לתוכם ויפקדו לא מטמאין לה לתרומה משום הלל' חולין: **א"ר ל"א.** שלא ימלא כלי טהור וסוף סוף לטומאה אולא כולה בזה נחלקו רבי אליעזר ור' יהושע דר' אליעזר אומר אע"פ כן תרד וטמאה מאלו ויפקדו החולין ואל יטמאה ביד כדי להזיל ר' יהושע אומר יטמאה ביד אלמלא לרבי יהושע כיון דקופה לאיצוד ליה לטמאיה ביד וכפסת נמי לא שגא ור' מאיר מדבריה יהושע ירי: כגוואלוקתן למדני. שהרי הלכה כרבי יהושע צבטרה דרבי אליעזר נמי עליו שלא לקבוע הלכה כמותו מפני תנורו של עכנאי ככ"מ (דף עג:): **ד"ר נמי.** דר' מדברי יהושע יליף מדקא מהדר ליה רבי יוסי אינה היא מן המדה דמודה ר"א ורבי יהושע בזה ש"מ מניייהו הוא יליף לה ולקמיה פריך אמאי אינה היא המדה: **א"ר יוסי.** לר"מ אין הגדון דומה לראיה גדון שריפת חמץ כפסת שאתה דן ולמד מאלו איש דומה לדברים שאתה מביא ראה מהן עליו על מה העידו שחולל לגמדי מהן: **לא טמא זה טמא.** שלישי בקדוש טמא הוא והלרשאן שהוא נשרף עמו טמא הוא: **טמא יבא אלוהו.** לאחר זמן ויאמר טהורה היתה ונמלא למפרע שטימאהו תרומה בידיה אף על פי שהיא טעונה שריפה מפני אסור חמץ אסור לטמאה בידיה:

הפיגול

והא דנקט ר"ל וד טומאה דאורייתא כלומר אפי' אם נאמר בולד טומאה דאורייתא איכה לפושטו שיהיה טהור ויבא אסור דרבנן לר"מ נקט דאורייתא לאוקמא אפי' לר"א אצל לר' יהושע אפי' נקט בשם ששהו שני וכן חמץ כשם שהיה טהור אסור דרבנן לר"מ מדבריו של רבי יהושע: **מדברי ר"א ור' יהושע.** והא דמני במתני' מילתיה דר' תנינא ור' יהושע משום דר' יוסי קטעי וסבר דר"מ מר' תנינא סגן הכהנים קאמר דקאמר כסמוך: **חבית שניולה** לה ספק טומאה. פירש הקונטרס כגון שנכנס שם אדם טמא וכל

באב הטומאה דאורייתא. נראה לר"י דלכא נקט דאורייתא משום דליכא אב הטומאה דרבנן כגון מעט לעת שנבדלה ובית הפרס וארץ העמים והרבה כיוצא בזה והא דנקט דאורייתא לא נפקא מינה מידי למ"ד אין אוכל מטמא אוכל דמ"מ לא מטמא אלא מדרבנן ולא נקט דאורייתא אלא משום דבעי למימר ולד טומאה דרבנן דהוי דווקא דרבנן:

וְאֵד טוּמְאָה דרבנן. פ"ה ה"ק כלי שנטמא כשמסקין וה"ד יעקב דלורלי"ש א"כ הכי יליף רבי מאיר מדברי ר' תנינא הא כשר קודם שנטמא מכלי שנטמא כשמסקין איש נשרף אלא בעיבור טרה כדמוכח כגמ' חגיגה (דף כג. וס) וכפ' על אלו מומין (בבב"ב דף נח. וס) דקאמר כלי שנטמא כשמסקין מאחורי מוכי ואלו ואוגט וידי וסורין דעבוד כהן רבן היכרא דלא לישרוף עליה תרומה וקדשים ומאחר שנשע' מותר אפי' היה טהור לגמרי מותר לשורפו עם הטמא' כדמוכח לקמן (פ"ג) מיהו אי עיבור טרה היינו לניה צלמא אע"ג דלא הוי מותר לא קשה מידי ולפרש"י אלא היא מן המדה דר' יוסי היינו דלא מדמינן אסור דרבנן לטומאה דרבנן ונראה לר"י דוולד טומאה דרבנן היינו כדמפרש ר' ירמיה הכהן כשר שנטמא כשמסקין ור' מאיר לטעמיה וכו' ור' יוסי לטעמיה דלמך טומאה משקים לטמא אחרים דאורייתא אע"ג דכלי שנטמא כשמסקין אין שורפין קדשים אלא בעיבור טרה כשאר טומאה דרבנן שורפין דלא כל בטחיין הכי מדבר ופפורש הטומאות שוות ואור"י דלמ"ד אוכל מטמא אוכל לא אליטריך לאוקמא לעיל בולד ודל אלא לרבי יוסי דלמך (ה) משקין לטמא אחרים דאורייתא והי ודל טומאה דאורייתא אצל לרבי מאיר דהוי ודל טומאה דרבנן בלא דמעיקרא טמא דרבנן והשמת כששורפין טמא דאורייתא הקשה ר"י למ"ד אין אוכל מטמא אוכל מדאורי' א"כ לר' יוסי לא משכחת שלישי דאורייתא אלא שנגע שלישי כשמסקין שנגעו כבולד ראשון א"כ מאי חוספת

טומאה איכה כששורפו עם הכשר שנטמא צבט דטומאה דכיון דאין אוכל מטמא אוכל לא הוי שני אלא מדרבנן וכלאו הכי הוי שני דרבנן כיון שנטמא מן המשקין דהוי תחלה ואור"י דלכתי לא נגזרה גזירה דכל הפוסל התרומה מטמא משקין להיות תחלה כדפי' לעיל א"כ דהאי שלישי נטמא צבטי' וצבטי' כדפירש ר"מ לקמן גבי רביעי בקדש וסבירא ליה השמא לחיבת הקודש מהני למימני ביה ראשון ושני אע"ג דר"ל בעי (ה) לקמן דף כג.) **ולא ליפשיט:**

דמדאורייתא טהור מעלייהו הוא. הקשה ר"י הניחא למ"ד אוכל מטמא אוכל יליף שפיר אסור דרבנן לעשותו שני משלישי מדרבנן אע"ג דאסור הוי כמו פסול ועליל משמע דטמא ופסול איכא שוין דתשיב ליה הוסוף מ"מ בטומאה דרבנן לא משמע ליה לתקן אלא למאן דסבר אין אוכל מטמא אוכל מדאורייתא מאי קסבר אי קסבר דיש להשוות א"כ בלא שום ראיה יהא אסור דרבנן מותר לעשותו שני דרבנן ואי קסבר דלא להשוות א"כ הוי יליף משלישי וי"ל דלא יליף טפי אלא מכיון דחוינא דשלישי שהא מקולקל דרבנן מותר לעשותו שני א"כ אין לתקן בין דרבנן לדאורייתא וילפינן אסורא דרבנן מפסול דאורייתא לרבי עקיבא דמותר לעשותו טמא ואור"י דהא דשרי ר' יהושע כמנתי' לשרוף תליה עם הטמאה לר' יוסי היינו תליה דאורייתא דלדדיה שלישי דרבנן אסור לעשות שני:

וְאֵד טוּמְאָה דאורייתא. הכא דקיימין אליבא דר"ל לא אשכחן שלישי דאורייתא למ"ד אין אוכל מטמא אוכל אלא ע"י משקין ואי הוי שני דרבנן ומאי חוספת איכה וי"ל דלא נגזרה גזירה עדיין דכל הפוסל וכו' כדפי' וע"י ע"ג וצבטי' ליה לאוקמא דר"ל הוא דבעי כפ"ב דחולין (דף ט.) אי מהני חיבת הקודש למימני ביה ראשון ושני טומאה דאורייתא איכה לפושטו שיהיה טהור ויבא אסור דרבנן לר"מ נקט דאורייתא לאוקמא אפי' לר"א אצל לר' יהושע אפי' נקט בשם ששהו שני וכן חמץ כשם שהיה טהור אסור דרבנן לר"מ מדבריו של רבי יהושע: **מדברי ר"א ור' יהושע.** והא דמני במתני' מילתיה דר' תנינא ור' יהושע משום דר' יוסי קטעי וסבר דר"מ מר' תנינא סגן הכהנים קאמר דקאמר כסמוך: **חבית שניולה** לה ספק טומאה. פירש הקונטרס כגון שנכנס שם אדם טמא וכל

עין מושפת
נר מצוה

ק"א ב"מ מ"י מ"י
תמונת סלסול 7

פניני רש"י
במקום התרופה. במקום גילו וליטו משומר: (מסכת ט"ז ד"ה תרופה)

יצ"ל. ואע"פ שכן כן וכן כן פסול התרומה לחזן הסו"ן וה"ל הכל לאיצוד לפי שמהות טמאה אין לה תקנה:

יצ"ל. דקאמר ר' יצ"ל (מסכת ט"ז ד"ה תורה ר"ל פליגור)

רבינו חננאל
הטמא כפסח כי ספיקין דבא דבתי' מבי שיש לאדם לטמא התרומה הטהורה כדכ"ה לא שגא אב הטומאה ולא שגא ולד הטומאה הכל מדאורי' ומאי מדבריהם מדברי ר' יהושע דתבית של תרומה שנייה לא ספק טומאה ואמר ר' יהושע אם היתה נטמאת במקום מוצנע יניחנה במקום תרופה ואם היתה בטמא יגלה כלמי' יעשה אלו הדברים אילי יפול בה שרץ או יבא אדם טמא ויגע בה הטמא כד' לוחות ספחה מרחיב וממנו יבא אב הנה נתייך את טהרת תרומותי כשתי תרומות הכתוב מדבר אתה תרומה טהורה ואתה תרומה טמאה וכדפי' תתתי לך

בשתיין הכי מדבר ופפורש ביבמות כפי הערל דאמר ר' אבון כתיב לא נעתיי סטנן טמא מכוני או אחת ככערי אבל אחת ככערי בשמן של תרומה שנטמא ודחי' אסור דאמר ר' יהושע לגרום לו טומאה בעלמי' אבל לטמא בידיים מי אסור אלא את רבי יהושע דתי' בחיבת של תרומה ששוכרה בגת העליונה והתחתונה טמא רבי יהושע אומר אין יטמאה ביד ודחי' אי הכי מדבריו היה שרץ לשנות הגמא כלומר שחוד' ר' יהושע לבד למה שנה מדבריהו וקשיא לן למה לא דחה בזה התשובה בתרומת דאורי' למעלה כמו (אלא ספק לו כגון שנייה לא ספק טומאה) ואי לן לשנוי לפי ספק דרך התלמוד כל מקום שיש דוחות לוחות רבי המקשה ששים שלש דוחות באתת מן האדם ששים אחרות וכשישאר אחת ששים אחרות ודחי' עשוי בזה הכי קאמר בחולוקתן של ר' אליעזר ור' יהושע שפעי' הכי אבתי' וקאמר נמי קדמי' מודה ר' אליעזר ורבי יהושע שיש: **וְאֵד אסור רב חמץ מתי' באב הטומאה דאורייתא ודל הטומאה דאורייתא והתרוייהו טמאה דאורייתא היא ומאי מדבריהם מדברי ר' אליעזר ור' יהושע:**

איתיביה ובא אסור ר' יוסי אפי' הגדון דומה לכאיה שכתבועדו וכוונתו לא היינו אלא על דבחי' שנטמא ברוב הטומאה ששורפין אותו עם הכשר שנטמא באב הטומאה כי

קרא א מתי פיעט מתי
פסול קאמרו חיינו מלכא ליה
קרב ב מתי פ"ג מתי מתן
ומלכא פ"ד
קרב ב מתי פ"ג מתי מתן
הטעמה פ"ה:

פנינו רש"י
ונפסלה מלאכול לאדם.
ומתקלקלה בעיטושה
מתמלכא פ"ה:
(לקמן טו:)

רבינו חננאל

ואי סידר ר' פאדי מדברי ר' יוחנן
יועסע קאמרו חיינו מלכא ליה
ר' יוסי מדברי ר' חנניה מתן
המתניתין וכו' ורבינו תנא ר'
יוסי דתתא סבר כד' מאיר
מדברי ר' חנניה דייקא וכו' ליה
ר' פאדי מדברי ר' יוחנן
קאמרו חיינו מלכא ליה ר' יוסי
גם לדברי ר' יוחנן אנה איה
המדה (ספרין ת"ר) מדה אחת
איה שתי ר' יוחנן כהניא
אמר יוסטאנה ביד דרתי שאני
התם דארייתא הפסד דתתא
כלומר כיון שהתם ההתנתה
יהי גם כן שהוא חולין ואם
היה התרויב וכו' עליון הפסד
למיר שאני שפן שתי
להחליק ליפקר אמר ר' יוחנן
יוסטאנה ביד דרתי שאני
אם בה הפסד כי אם שפן כל
אחת כבורה כפי עצמה
שיבית עצים ריבה ורתי'
הפסד של חולין שהוא מרובה
חששו להפסד טעם כיון
הפסד של עצים לא חששו:
אמר ר' פאדי אבי ר' יוחנן
מתקלקלה בעיטושה שפיה
טוריה מדרבנן

ולא ידעינן אי נגע אי לא נגע וקשה לרבי"א אי ברה"י ספיקו טמא
ואי ברה"ר ספיקו טהור ונראה לר"י לפרש כגון שמי חבית ברה"י
ונגע בלחם מתן ואינו יודע בלחם מהו נגע בהשפלה שמיין תלויות
דבר תורה ולא ילפינן מטוטה דכרשות היחיד ספקו טמא אלא דבר
שיכול להיות אמת כעין סוטה אבל
הכל דודאי אמת מהן טהור אין
למלאות שתיין מספק כדמנן בפרק
שני נזירים (נזיר ד' ג.) צ' נזירים
שאמר להם אחד דלמי אחד מהם
שנטמא מביאין קרבן טומאה וטהרה
ומפרש בגמ' דהיי ספק טומאה ברה"י
ואס"ה לא אמרי' דכל אחד יכול קרבן
טומאה משום דודאי לא נגעמא רב
אחד מהן: **נ"ב** קמבר ר' יוחנן
כו' מדברי ר' חנניה פ"ה דמשמע
ליה מדקאמר מתקלקלה בשש דלי
מדברי יוסטע מתי ארייתא בשש דלי
נדי' וה' נמי כיון דלחיל לאיכיד ואין
נראה לר"י דילמא הא דנקט שני
לאו למטעמי ד' וה' אלא משום דשני
למימר אבל צו' ד"ה שורפין ועוד
דצ"י וה' לא חיל לאיכיד דכיון דשרי
באכילה ימלא להן אוכלין הרבה
ונראה לר"י דדייק מדקאמר אבל צו'
לחיכה הפסד חולין אבל בעלמא לא
אע"ג דלחיל לאיכיד א"כ אפי' צו'
לא ישרע עם הטמא ואל"ת הא
דצ"י שורפין אפילו לרבי יוסי משום
דליף מדברי רבי עקיבא דשרי
לכרוף פסול עם הטמא וי"ל כיון
דמדברי יוסטע יליף ולא מצינו דר"מ
יליף איכור טומאה מסקנא אין לו
למוד מדברי טמא אבל אי מדברי'
היינו מדברי רבי חנניה ויליף ר"מ
איכור טמא ורבי יוסי דלאמר אינה
היא המדה משום דסנידא ליה ול'
טומאה דאורייתא ולא ילפינן מיניה
איכור דרבנן דהיינו בשש אבל צו'
איכור דאורייתא ילפינן מיניה:

ונשרפת עם הטמאה נראה
לו לדמות האי דלחיל
לאיכור לו' אבל צו' אין שורפין כיון
דלא חיל לאיכור אלא משום גזירה
דרבנן: **רבי יוסי** למעמיה.
קשה רבי יוסי ויפיה איה ליה
לקמן (דף יט:) טומאת משקין לטמא
אחרים דרבנן והא דלית ליה הכא
דאורייתא נשיטת ר' עקיבא רבו
אמר א"אין זה לטעמיה ועוד
קשה

הפיגול והנותר והטמא בית שמאי אומרים
אין נשרפין כאחת וב"ה אומרים "נשרפין
כאחת ואי סלקא דעתך ר"מ מדברי רבי
יהושע קאמר אמאי מוהדר ליה ר' יוסי מדר'
חנינא סגן הכהנים א"ל רב נתנן רבי יוסי
לאו אדעתיה דהוא סבר ר"מ מדברי חנינא
סגן הכהנים קא"ל וא"ל אנה מדר' יהושע
קאמינ' וא"ל ואפילו לרבי יהושע נמי אינה
היא המדה דהא מודה ר"א ורבי יהושע
ששורף זו בפני עצמה וזו בפני עצמה ואמאי
אינה היא המדה מדה ומדה היא שאני
התם דאיכא הפסד חולין מתקוף לה רב
ירמיה מתניתין נמי איכא הפסד דעצים א"ל
הוא סבא בלהפסד מרובה חששו להפסד
מועט לא חששו א"ר אסי א"ר יוחנן מחלוקת
בשש אבל בשבע דברי הכל שורפין א"ל רבי
יוזא לר' אסי נימא קסבר רבי יוחנן מתנ'
באב הטומאה דאורייתא וולד הטומאה
דרבנן ומאי מדבריהם מדברי רבי חנינא סגן
הכהנים א"ל אין איתמר נמי אמר רבי יוחנן
מתניתין באב הטומאה דאורייתא וולד
הטומאה דרבנן ומאי מדבריהם מדברי רבי
חנינא סגן הכהנים ומחלוקת בשש אבל
בשבע דברי הכל שורפין לימא מסייע ליה
הפיגול והנותר והטמא ב"ש אומרים אין
נשרפין כאחת וב"ה אומרים נשרפין כאחת
שאני התם דאית להו טומאה מדרבנן
ידרנן הפיגול והנותר מטמאין את הידים
לימא מסייע ליה להפת שעיפשה ונפסלה
מלאכול לאדם והכלכל יכול לאכלה מטמאה
טומאת אוכלין בכביצה ונשרפת עם הטמאה
בפסח שאני התם דעפרא בעלמא הוא אי
הכי מאי מודה הכי קא"ל ר' יוסי לר"מ אפי'
לר' יהושע דמיקל כי מיקל בתלויה וטמאה
אבל בטהורה וטמאה לא אי הכי אמאי אינה
היא המדה מדה ומדה היא א"ר ירמיה
הכא בבשר שונמא במשקין שונמא
מחמת שרץ ואודא ר"מ למעמיה ורבי יוסי
למעמיה ר"מ למעמיה דאמר טומאת משקין
לטמא אחרים דרבנן ור' יוסי למעמיה דאמר
טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא דתניא

עלייהו שם טומאה דרבנן: מטמאה טומאת אוכלין. האיל ומחלה נראית לאדם ירדה לה מורה טומאה ואין עולה ממנה
עד שתפסק מאכלית כלב: **ונשרפת עם הטמאה בפסח**. ואפילו היא מרומה טהורה והא דודאי ר' יוסי קאמר לה דלי ר' מאיר
אפילו פת מעלייתא שרי וסי' דמדה ר' יוסי היכא דלאו נה אכילה היא והוא הדיון לפת מעלייתא בשבע שעות: אי הכי.
דרכי מאיר מדברי חנינא יליף מאי מודה ר' אליעזר דקאמר ליה ר' יוסי הא קא יליף רבי מאיר מדברי חנינא מהדר ליה
איה מדברי אליעזר ורבי יוסטע: הכי קאמר ליה. הא דקא ילפת מדברי חנינא אינה היא מן המדה כדמפרש לקמיה ואפילו
לרבי יוסטע נמי דשמעינן ליה דמיקל טפי גבי חבית דקאמר מיהא דרבי מודה בשריפה דשני חולין שורפין דהתם משום הפסד
חולין הוא וכי איכא למימר דמיקל בשריפה בטהיה וטמאה הוא דאיכא למימר דמיקל כדשמענן ליה גבי חבית שטנד לה ספק
טומאה דלמר יגלגה ותנא גרמא והוא הדיון צדיים אבל בטהרה ליכא למימר דמיקל: אי הכי. דרכי מאיר מדברי חנינא יליף אמאי
אינה היא המדה מדה ומדה היא דהא בשש איכא איסורא דרבנן על הטמאה כי התם דאיכא טומאה דרבנן והא ר' יוסי לא שני
ליה בין שם טומאה לשם איכור דהא אמרת דמדה רבי יוסי בשבע האילן ואיכא איסורא דאורייתא וא"ע דליכא עלה שם טומאה אלא לא
שני בין דלחיל דלי רבי יוסי שפיר יליף רבי חנינא דלאמר דמדיי טומאה מדרבנן בטומאה דאורייתא הכא נמי שמעינן איכור
דרבנן בטמא טומאה דאורייתא: אי"ר ירמיה הכא. כבשר שנטמא בוולד הטמאה דקתני כגון שנטמא בתשקין שנטמאו בשר: **ואודא**
ר' מאיר למעמיה. דלמר משקין אין מטמאין אחרים ואפילו אוכלין אלא מדרבנן והוא ליה מדאורייתא טהור מעליה ושרפי ליה כדדי כשר
שנטמא כבש הטומאה דטמא מדאורייתא ובני מרומה טהורה בשש דאיכא נמי איסור דרבנן עלה לא שאל: **ורבי יוסי למעמיה**. דמשקין
טימאיהו לבשר זה מדאורייתא הלכך אינה היא מן המדה דטמא וטמא הוא ולר' ירמיה איכא לאקשווי א"כ צו' לר"מ צו' לר' יוסי מאי
מוסיפין לו טומאתו קא מסהיד ר' חנינא מעיקרא בראשון נגע וה"ל שני והשחא נמי כדדי ראשון שרפין להו ונראה צעני דרמיה אורגל
וולד דקאמר רבי יודא סמין וזה שני למידק כויה האי וקטן מילמיה כתר לינטא דמתני' דשני חולין שנטמא ונפסלה כבשר שנטמא
במשקין שנטמא כבלי שנטמא כשרך דהו להו משקין שניים והוא שלישי וששמעינן דשלישי מותר לעשותו שני ואכתי איכא לאקשווי סוף סוף
כיון דלין אוכל טמא אוכל אלא מדרבנן מאי קא מהני ליה האי כשר ראשון לבשר שלישי אי לשויה שני מדרבנן מעיקרא נמי שני מדרבנן
הוא דלתי משקין שנגע בהן מחלה היו מדרבנן דהא נגע בראשון ואפי' ע"י שני כן נעשין מחלה אלא על כרחך ר' ירמיה כשר דלד או
כאזני ס"ל דלמתי קדיש עשין טומאה כיוצא בהן וששמעינן ר' חנינא דשני דרבנן צענין ליה שני דאורייתא ולר' ירמיה אורגל
דרבנן דרבנן טהור מעליה דאורייתא עומר לעשותו שני דאורייתא והוא הדיון למרומה טהורה שנשרפת עם הטמאה ולר' יוסי לשמעיה
דשני דרבנן דהוא שלישי דאורייתא עומר לעשותו שני דאורייתא הלכך אינה היא מן המדה ורבי יוסי מפרש מלא דבר הכתוב לא
ס"ל דרכי ירמיה ומוקי לה לתוספת טומאה דרבנן דמתימין כדאוקימנא ברישא ומאי מדבריהן מדברי ר' אליעזר ורבי יוסטע:

הפיגול. לא לרבי הכא אלא מסיים הכרייתא: הפיגול והנותר. של
קדשים: והטמא. כשר קודש שנטמא דקיימא לו צפ' אחרון (ד' ק:)
דגורו עליהן שיטמאו את הידים וא"ע ש' שאין אוכל מטמא אלם גזרו
עליהן לטמא מיהא את הידים ולא לטמא את הגוף משום חשדי כהונה
ועללי כהונה כדמפרשין התם ואפילו
הכי דלית עלייהו טומאה דרבנן
אמרי צ"ש דלין שורפין פיגול ונתר
שאין מטמאין את הטורה עם הטמאה
שהיא טמא מן הטורה וכ"ש בתרומה
טהורה וטמאה ואפי' צ"ה לא קשרו
אלא משום דלית לפיגול ונתר טומא'
דרבנן: וא"ל. רבי יוסי לרבי מאיר
כי ילפת ליה מדברי יוסטע נמי אינה
היא המדה דמדיין כן צו ולקמן
פרין אמאי אינה היא המדה: מדה
ומדה היא. דהא טהורה גמורה
היא החבית הזאת ומשום דקופה
לאיכוד שרי לטמאין בידים: **דעציה**.
שרץ לסיפק שמי אסקומו: מחלוקת
בבשר. שעדיין אין על הטמאה אלא
איכור דרבנן אבל בשבע שאכסרה
כבר מן הטורה אין ק' טומאה גדולה
מזו ודברי הכל אף לר' יוסי שורפין:
נימא קסבר ר' יוחנן. דמתני' דרכי
חנינא בולד הטומאה דרבנן ור"מ
מיניה יליף דווקא נקט שש רבי יוחנן
ומשום דלית עליה איכור דרבנן הוא
טעמא דר' מאיר אבל אם נא לשופי'
בחמש וארבע מודה רבי מאיר דלין
שורפין וא"ע צ' דקופה לאיכוד דלאו
מדברי יוסטע קא יליף דטעמיה דרכי
יוסטע התם משום הפסד חולין או
דילמא לר' יוחנן נמי ר' מאיר מדברי
יוסטע יליף וטעמא דרכי מאיר לאו
משום איסורא דרבנן הוא דהא דיון
נמי לתמש דארבע והאי דקאמר ר'
יוחנן שש ארבעה דמילתא נקט: אי"ל
אין. דווקא שש קאמר ולקמיה פריך
אמאי קאמר ר' יוסי אינה היא
המדה: נימא מסייע ליה. דכשבע
מודה ר' יוסי: הפיגול והנותר. רבי
יוסי א"ל לעיל וקאמר ליה לר' מאיר
כהא הוא דלמתי בית הלל נשרפין
כאחת משום דפיגול ונתר אפי' רבי
מדאורייתא אבל באיסורא דרבנן לא
שרי לטמאין בידים שמעינן מינה מיהא
דכדאמר דאורייתא מודה רבי יוסי
וא"ע צ' דליכא שם טומאה עלה: **שאני**
התם ברי. מהא לא מיסתייעא לר'
יוחנן ואפי' בשבע אימנא ק' דפליג ר'
יוסי וא"ע צ' דאקרא האילן ואין עליה
שם טומאה לא מתימין ליה והא
דמדה דפיגול ונתר משום דלית

מחלוקת בעיטושה שפיה טוריה מדרבנן
דאורייתא:
נימא מסייע ליה הפיגול
הנותר והטמא ביש
אפי' אין נשרפין כאחת
וכי אומרים כיון כאחת
דייק מדברי רבי חנינא
דמילתא אמרין מדאורייתא
ק' א"ג ר' חנניה ונותר
ספרין ק' נשרפין כאחד אף
הני שרפין אסורא מדאורייתא
והיא טעמה שכיבית ולמלה
נשרפין כאחד ורתי' לטול לא
מסייע ליה ושאני פסול ונתר
דאית בהו טיהו טמאה
כדמנן רבן הפיגול והנותר
מטמאין הידים. ואחתיק טוב
ליטעיה מן הפת שעיפשה עם
טהרה ונשרפת עם
התורה טמאה בפסח ורתי'
שאני מה שפשי' דעפרא
בעלמא איה:
ואקשי' לר' יוחנן דאמר ר'
מאיר מדברי ר'
חנינא מן הכהנים קאמר אי
ליה אמאי אמר לו ר' יוסי
לר' מאיר מדה ר' אליעזר
וד' יוסטע יפא ליה אה
אמאי לר' חנניה מתן
המתניתין ואת אבות לי מדברי
ר' יוחנן וטעמיה דרבי קאמר
לו ר' מאיר לר' יוסי לא
כפי' הני דבסורי אלא
אפי' ר' יוחנן ורבי' אלא
מיקל אלא בתלויה וטמאה
אבל טמאה וטהרה לא:
אי חכי כו' ר' מאיר מדברי ר'
חנניה מן הכהנים אמר
לר' חנניה ול' מנפון שרפין
כאחת היא איה המדה
שורפין חרומה טהורה עם
הטמאה ורבי' ר' ירמיה חכי
כתי' בבשר שורפין כבשן
משקין שנטמא מחמת כבשן
שהוא ול' שכיבית ספק כדמנן
בטהרות פ"ד ר' יוסי אורי ספק
משקין לאוכלין שאני למיכל
ספרין (ר' מאיר) כרד שתי
בבית אתה טמאה ואתה
טהור ששה עשר מאת מתן

קרו אמי מ"י מל מל עומת
כולל ה"ג:

פניני רש"י

בשרו. קסבר אין קרבת
מקביל עומת...
(מנחות סו.)
במדי לא הוריצה. ולא
שיעור אמר ד"ח נמלא
כ"ד מתוך לעקור דבר מן
הטורה ולהכיל...
(נחמ"ס סו.)

רבינו חננאל

דאמר דם הנפש כמים כמשיך
אבל דם קודשם שאינו נשקף
כמים אלא מתקבל כמזיק אינו
כמשיך:
והרי דם התמיצית שאין
מקבל. לומר שאין
מתפרק בו ואינו כמשיך
ואספי' נתח לדם התמיצית
שאינו דם שמתפרק כי הים הוא
הנפש דם שנתפש יוצא בו רוח
קרוי דם ואומצין התם אדור
דן הנפש כל זמן שקולח יוצא
דם התמיצית שהוא שותה
האינן רוחו ר' יהודה מרוב
דמה דם התמיצית הרי אמרין עלה
מורה היה ר' יהודה לעקור
כפורה שאינו כפורה וזה לא
דין שחן רבן קמי' כלומר רבן
לשון משקין תרבה הוא ואין
תאמר תרומת אדם לבדו
עולת בקישה:
ד"ש דם שנתפס חרין כשונג
הורצה במיד לא
הורצה אלמא דדם שנתפס
ושנינו שנתפס דדם שנתפס
הוא ולא יתקן שחינו על
משקת בית מטבחיא וכו';
ד"ש על מה הציץ מורה בו
ושנינו כדשנין לולא
חוב אקשי' מיהא ונשא אתקן
את פון קדושים וכו' פאי לאו
שמת דם והנה הים שמת
נדרין כפרה דהיינו לא שומת
קדושים כלומר אם נשא קיפון
המורה והקיפון אותו העין
נשא העין כדדמיין שמת
תקופין והקיפון העין מרצה
יא והקיפון אין הציץ מרצה.
ד"ש חן ישא איש כר קרש

מז: אור לארבעה עשר פרק ראשון

דם שאינו נשפך כמים אינו מבשיר. הקשה ה"ר יעקב דלורלי"ם
א"כ דם חיה ושקף דטעונים כסיוי לא יהיו מכשירים לדיון
דטעונים כסיוי לא חשיב נשפך כמים דלמרינן צ"ל כסיוי הדם
(חולין פג.) וכן אמריתו מיה בכלל בהמה לקמינא אימא נמי בהמה
ככלל מיה לכסיוי ומשני אמר קרא
על הארץ משפט כמים אלמא דם
חיה לא חשיב נשפך כמים ולא
פירכה היא דכל דם הנשפך כמים
לארץ ואין לרין לקבל ככלי טהון
דס מיה חוקק למיס לענין הכשר
וגם לענין כסיוי היה ראוי להקישו
למים אי לאו דגלי קרא להדיא:

מדרבנן ודלא כרבי יוסי בן
יועיר. ה"מ לאוקמא
מדאורייתא וכמ"ד טומאת משקין
דאורייתא אלמא ניחא לאוקמא
מדרבנן וקבר האי מנה מנאי
נטמא הכשר כמו שאמר רב:
ע"ה הבשר. צ"ל כ"ד חולין (לקמן
ע"ה). למרינן לר"א דלמר יש
דס אע"פ שאין צורך מלה על
האביזות למאי הלכתא להקצועי
בפגול ולפסקי מדי מעילה ודלא
כפ"ה דפי' דלא אתי' אלמא כר' יהושע:
ה"ג ר"ת א"ה עון פיגול הוא נושא
הרי כבר נאמר לא יחשב
ואם עון נותר הרי כבר נאמר לא
ירצה. הכי אימא במסקנא בהדיא
צ"ב דבזחים (דדריש מריוויה מהד
קרא לריבא דקדשת ל ורישה
דקרא דכתיב ביום השלישי מוקי
למחשב לאוכלו חוץ לזמנו וסיפא
במחשב לאוכלו חוץ למקומו ובת"כ
אהי קרא דל אימא האי גירסא
ורש"י הגיה איפכא על פי ת"כ דפרש' קדושים דהתם ודאי דריש
מקרא וזוהו וזוהו כדריית' נשנית לפי מה שפירש הגמרא בזבחים
בתל' לנמוך חוץ למקומו מקרא וזוהו קדושים ולכל הפי' ק"ה אמאי
נקט עון פיגול כדריש"ה: **ה"ה אינו נושא אלא עון טומאה שוהתרה**
מבללה. תימה לר"מ למ"ל שהתורה מכללה תיפוק ליה לדיכא לאוקמא
לקרא אלמא בהכי כדמפרש אי עון פיגול וכו' ואור"ת משום דקרא
משמע דלא מרצה אלמא דבר שיש לו היסור בשום מקום דכתיב
כסיפא דקרא לרזון להם ופיגול וותר נמי האתרו מכללם במנחת
כהנים ובמנחת נאכים דתנן צ"ב ד"ש (ובזחים מג.) ודאין חייבים
עליהם משום פיגול ועוד דפיגול חוץ למקומו כפגול מכללם בהמה
וכן משמע בהקומץ רבה (מנחות סו.) דפריך אימא עון שמאל שהותר
מכלל ביום הכפרים אמר קרא עון עון שהיה בו ודחיתו והיינו
משום דאלרזון סמין וה"ק עון שהוא לרזון וא"ת דהתם פריך
נמי ואימא עון יוצא דהותר מכללם בהמה ומשני לרזון להם לפני
ה' עון דלפני השם הוא נושא ולא יוצא וכו' כפיגול דחוץ למקומו
נמי נימא הכי ומאי קאמר א"ה עון פיגול וכו' וי"ל דיוצא ודאי
אינו לפני ה' אלמא מתפשט להוציא לפני השם קרינן ביה:

אם אינו ענין לחוץ לזמנו מנה ענין לחוץ למקומו הרי כבר נאמר לא ירצה
על מנת להותיר ולאכלו חוץ לזמנו הרי כבר נאמר לא יחשב ואם האכל יחשב
ואמרינן בזבחים ובתורת כהנים במחשב לאכול ביום הזמנו ביום השלישי הכתוב מדבר
וכתיב לא יחשב לא יחשב לו אלמא לית ליה תקנתא וריבא
גרסי איפכא א"ה עון פיגול הרי כבר נאמר לא יחשב ומוקמינן ליה לפיגול חוץ לזמנו
שכן לשמו בכל הגמרא וא"ה עון נותר הרי כבר נאמר
לא ירצה ומוקמינן ליה צנתר משום ולא יתכן חרף דלא כתב לא ירצה אלמא
במחשבת חוץ למקומו וחוץ לזמנו ועוד אי נותר ממנו למאי לא
ירצה אי לכאכורי קרבן הרי כבר עומד הוא משעה שנשעו עבודתו דמו
בכשר כדלמרינן צנתר כהנים (א"ה) אינו אלמא בחובל במבחו ביום
השלישי הכתוב מדבר וכי אפשר לומר כן מאחר שהוכשר חוזר ויפסל וא"ה
לא ירצה לא יחשב חוזר ויפסל וא"ה לא ירצה לא יחשב האוכל נותר קאמר
וכי יש כפרה לחייבי כריתות ועוד לא ירצה הקרבן משמע וכו' מי
איתערין למימר דלין לא מכפר על המחייב כרת והא עון הקדשים
כתיב ולא עון האוכלים וכלי' קמא גרסי' צנתר כהנים ועיקר
הוא והאי דקרי ליה להאי פיגול ולהאי נותר משום דתורת כהנים
מדכש הוא נקט לישנא דקרא: **וא**. כמו הרי כלומר הרי יש לך
להבין על כרחך שאין לך עון הקדשים שיוכל לך לרזות עליו
אלמא שגא טומאה יוצא ושאר הפסולין: **שוהתרה מבללה בצבור**.
דנדחית מפני קרבן צבור דכתיב צבורה ואפי' צנתר ואפי' צנתר
היאקלה חף צנתר שלא התירה אלא לכתלה בלא לך ירצה
הציץ עליה: **נשא עון טומאה**. לאו טומאה דם דלין מנדרין
רתי אלמא נטמא דם שהכפרה עליה בו אלמא דם מקבל טומאה:
לא **טומאת קמץ**. שהקומץ מתיר את המנחה כדס הממיר את הנזה
וכל הכפרה עליה בו והוא הדין דמני' לשנויי לא בטומאת צבור
והלא וליביא דר' יהושע צעי לך דלמר א"ה צ"ה עון דם אלמא
ניחא ליה לאוקמיה כדכרי הכל: **בשר קדש**. שרץ לשון קדש
היה צריך (מלכים א' יד) טומאה והיה חגי הנזיר צודק את
הכהנים צנתר שמים לדיוש שהיה צנין בית שני לידע
אם בקיפין בהלכות טומאה לפי ששכחת מהן גבולה
שלא נתעסקו בה קדושים: **ונגע בנפשו**. בזהו
כפן שהשרץ בו כלומר השרץ עלמנו ועל כרחך הכי
הוא דאי משום כפן שהוא ראשון כוליה בגד נמי
ראשון הוי ומאי איריא דנקיט כפן אלמא משום שרץ
שהשרץ עלמנו נגע אל הלחם והלחם אל הגזיר והגזיר
אל היין והיין אל השמן או אל כל מאכל היקדש
כלום נטמא האחרון הוה שהוא רביעי בקודש
לחם ראשון וזיד שני ויין שלישי ושמן רביעי
זיד כשיל כמו וזיד עשירי (בראשית ס"ה) יין ושמן
של נאכים:

אם אינו ענין לחוץ לזמנו מנה ענין לחוץ למקומו הרי כבר נאמר לא ירצה
על מנת להותיר ולאכלו חוץ לזמנו הרי כבר נאמר לא יחשב ואם האכל יחשב
ואמרינן בזבחים ובתורת כהנים במחשב לאכול ביום הזמנו ביום השלישי הכתוב מדבר
וכתיב לא יחשב לא יחשב לו אלמא לית ליה תקנתא וריבא
גרסי איפכא א"ה עון פיגול הרי כבר נאמר לא יחשב ומוקמינן ליה לפיגול חוץ לזמנו
שכן לשמו בכל הגמרא וא"ה עון נותר הרי כבר נאמר
לא ירצה ומוקמינן ליה צנתר משום ולא יתכן חרף דלא כתב לא ירצה אלמא
במחשבת חוץ למקומו וחוץ לזמנו ועוד אי נותר ממנו למאי לא
ירצה אי לכאכורי קרבן הרי כבר עומד הוא משעה שנשעו עבודתו דמו
בכשר כדלמרינן צנתר כהנים (א"ה) אינו אלמא בחובל במבחו ביום
השלישי הכתוב מדבר וכי אפשר לומר כן מאחר שהוכשר חוזר ויפסל וא"ה
לא ירצה לא יחשב חוזר ויפסל וא"ה לא ירצה לא יחשב האוכל נותר קאמר
וכי יש כפרה לחייבי כריתות ועוד לא ירצה הקרבן משמע וכו' מי
איתערין למימר דלין לא מכפר על המחייב כרת והא עון הקדשים
כתיב ולא עון האוכלים וכלי' קמא גרסי' צנתר כהנים ועיקר
הוא והאי דקרי ליה להאי פיגול ולהאי נותר משום דתורת כהנים
מדכש הוא נקט לישנא דקרא: **וא**. כמו הרי כלומר הרי יש לך
להבין על כרחך שאין לך עון הקדשים שיוכל לך לרזות עליו
אלמא שגא טומאה יוצא ושאר הפסולין: **שוהתרה מבללה בצבור**.
דנדחית מפני קרבן צבור דכתיב צבורה ואפי' צנתר ואפי' צנתר
היאקלה חף צנתר שלא התירה אלא לכתלה בלא לך ירצה
הציץ עליה: **נשא עון טומאה**. לאו טומאה דם דלין מנדרין
רתי אלמא נטמא דם שהכפרה עליה בו אלמא דם מקבל טומאה:
לא **טומאת קמץ**. שהקומץ מתיר את המנחה כדס הממיר את הנזה
וכל הכפרה עליה בו והוא הדין דמני' לשנויי לא בטומאת צבור
והלא וליביא דר' יהושע צעי לך דלמר א"ה צ"ה עון דם אלמא
ניחא ליה לאוקמיה כדכרי הכל: **בשר קדש**. שרץ לשון קדש
היה צריך (מלכים א' יד) טומאה והיה חגי הנזיר צודק את
הכהנים צנתר שמים לדיוש שהיה צנין בית שני לידע
אם בקיפין בהלכות טומאה לפי ששכחת מהן גבולה
שלא נתעסקו בה קדושים: **ונגע בנפשו**. בזהו
כפן שהשרץ בו כלומר השרץ עלמנו ועל כרחך הכי
הוא דאי משום כפן שהוא ראשון כוליה בגד נמי
ראשון הוי ומאי איריא דנקיט כפן אלמא משום שרץ
שהשרץ עלמנו נגע אל הלחם והלחם אל הגזיר והגזיר
אל היין והיין אל השמן או אל כל מאכל היקדש
כלום נטמא האחרון הוה שהוא רביעי בקודש
לחם ראשון וזיד שני ויין שלישי ושמן רביעי
זיד כשיל כמו וזיד עשירי (בראשית ס"ה) יין ושמן
של נאכים:

מסורת הש"ס פסחים

דם התמיצית. אינו ראוי לזריקה דכתיב כי הדם הוא (הנפש) צנפס
יכפר דם שהנפש יוצאה בו מכפר ושאין הנפש יוצאה בו
אינו מכפר אלמא נשפך כמים אינו מכשיר כדכרי יוסי בר תינאה: **דאפי'**
בחולין לא מבשיר. כדמפרש טעמא: **קובלה מיניה ר' שמואל**.
לפירושא דהאי טעמא מרבי זירא
אמאי לא מכשיר דם התמיצית לפי
שאינו קרוי דם והקרוי דם קרוי משק'
כדכתיב (נמדבר ג') ודם הללו ישתה
ותכשיר כדכתיב וכל משקה וגו'
ואוקימנא להכשר ושאינו קרוי דם
אינו קרוי משקה: **הוריצה**. קרבן
לבעלים למרצה לין דלקמן: **במוזר**
לא הוריצה. להיות צער קרבן נאכל
לכהנים דקנסא הוא אלמא בעלים
נתכפרו כדלמרינן בינמות בהלכה
רבה (ד' ז.) דליון דמדאורייתא מרזי
נמי אלוזי לא מרזי מרזי למימר ליה
ויל אייתי חולין לעזרה קמי מיהת
דס שנטמא אלמא דם קדשים שהוא
משקין בית מטבחיא מקבל טומאה
אלמא משקין טומאת עלמא דאורייתא
ודכן דיוסף בן יעזר מלגמא אחרים
הוא אקשי' לרב: **ומשני עולם**
טומאת משקין דרבנן. והך טומאת
דס דרבנן היא ודקשיא לך הא
העיד יוסף בן יעזר דגזירת רבנן
לא אגזר למשקי בית מטבחיא הוי
מנא לית ליה דיוסף בן יעזר: על
הרם ועל הבשר ועל החלב בין
שנטמא הדם בין שנטמא הכשר בין
שנטמא השלל הדין מרצה ולא שיהא
צער טמא נאכל דליון לין מטהר
ודוחה לא מעשה דוהכשר אשר יגע
בכל טמא לא יאכל אלמא לר' יהושע

איתערין דלמר כתיב חולין (לקמן ע"ה). א"ה חוץ צער חוץ דם וקאמר
הכא ה"מ כשיצא צער חוץ למחלתו שאין לך מרצה על היצא או
שאזד הכשר אלמא שנטמא צער קודם זריקת דם הדין מרצה עליו
להמיר דם לזריקה: **בין בשונג בין במוזר**. והאי דמיני לעיל בשונג
הורצה במוזר לא הורצה כתיב חולין (לקמן ע"ה) פליגי בה אמוראי חד אמר
טומאתו בין בשונג בין במוזר אלמא זריקתו בשונג חוץ במוזר לא וחד
אמר איפכא: **בין ביחוד**. בקרבן יחיד מוזר ורזון אחד הוא אלמא גבי
שונג שייך מוזר וגבי אונס שייך רזון ושונג ואונס תרי מיילי ניטרי
וקמי מיהת על הדם אלמא דם קדשים מקבל טומאה וש"מ טומאת
משקין דאורייתא ולא רזו רבנן לטהר משקי בית מטבחיא וקשיא
לרב: **מדרבנן**. וקסבר האי מנא דלמשקי בית מטבחיא נמי גזר
ודלא כיוסף: **ונשא אחרין**. צ"ה כתיב: **את עון הקדשים**. פסול
הקרבן יכשיר וירצה ואינו מכפר על האוכלין אותו טמא דעון
הקדשים כתיב ולא עון הכהנים: **איזה עון הוא נושא**. איזה פסול
הוא מכשיר א"ה עון פיגול הרי כבר נאמר לא ירצה גרסי' בת"כ וא"ה
עון נותר הרי כבר נאמר לא יחשב והכי פי' א"ה עון פיגול והוא מחשבת
חוץ למקומו שנקלחת פיגול כדכתיב קדושים תהיו ואם האכל יחשב
ביום השלישי פגול הוא לא ירצה ומוקמינן ליה בזבחים צ"ב (דף סו.)

אם אינו ענין לחוץ לזמנו מנה ענין לחוץ למקומו הרי כבר נאמר לא ירצה
על מנת להותיר ולאכלו חוץ לזמנו הרי כבר נאמר לא יחשב ואם האכל יחשב
ואמרינן בזבחים ובתורת כהנים במחשב לאכול ביום הזמנו ביום השלישי הכתוב מדבר
וכתיב לא יחשב לא יחשב לו אלמא לית ליה תקנתא וריבא
גרסי איפכא א"ה עון פיגול הרי כבר נאמר לא יחשב ומוקמינן ליה לפיגול חוץ לזמנו
שכן לשמו בכל הגמרא וא"ה עון נותר הרי כבר נאמר
לא ירצה ומוקמינן ליה צנתר משום ולא יתכן חרף דלא כתב לא ירצה אלמא
במחשבת חוץ למקומו וחוץ לזמנו ועוד אי נותר ממנו למאי לא
ירצה אי לכאכורי קרבן הרי כבר עומד הוא משעה שנשעו עבודתו דמו
בכשר כדלמרינן צנתר כהנים (א"ה) אינו אלמא בחובל במבחו ביום
השלישי הכתוב מדבר וכי אפשר לומר כן מאחר שהוכשר חוזר ויפסל וא"ה
לא ירצה לא יחשב חוזר ויפסל וא"ה לא ירצה לא יחשב האוכל נותר קאמר
וכי יש כפרה לחייבי כריתות ועוד לא ירצה הקרבן משמע וכו' מי
איתערין למימר דלין לא מכפר על המחייב כרת והא עון הקדשים
כתיב ולא עון האוכלים וכלי' קמא גרסי' צנתר כהנים ועיקר
הוא והאי דקרי ליה להאי פיגול ולהאי נותר משום דתורת כהנים
מדכש הוא נקט לישנא דקרא: **וא**. כמו הרי כלומר הרי יש לך
להבין על כרחך שאין לך עון הקדשים שיוכל לך לרזות עליו
אלמא שגא טומאה יוצא ושאר הפסולין: **שוהתרה מבללה בצבור**.
דנדחית מפני קרבן צבור דכתיב צבורה ואפי' צנתר ואפי' צנתר
היאקלה חף צנתר שלא התירה אלא לכתלה בלא לך ירצה
הציץ עליה: **נשא עון טומאה**. לאו טומאה דם דלין מנדרין
רתי אלמא נטמא דם שהכפרה עליה בו אלמא דם מקבל טומאה:
לא **טומאת קמץ**. שהקומץ מתיר את המנחה כדס הממיר את הנזה
וכל הכפרה עליה בו והוא הדין דמני' לשנויי לא בטומאת צבור
והלא וליביא דר' יהושע צעי לך דלמר א"ה צ"ה עון דם אלמא
ניחא ליה לאוקמיה כדכרי הכל: **בשר קדש**. שרץ לשון קדש
היה צריך (מלכים א' יד) טומאה והיה חגי הנזיר צודק את
הכהנים צנתר שמים לדיוש שהיה צנין בית שני לידע
אם בקיפין בהלכות טומאה לפי ששכחת מהן גבולה
שלא נתעסקו בה קדושים: **ונגע בנפשו**. בזהו
כפן שהשרץ בו כלומר השרץ עלמנו ועל כרחך הכי
הוא דאי משום כפן שהוא ראשון כוליה בגד נמי
ראשון הוי ומאי איריא דנקיט כפן אלמא משום שרץ
שהשרץ עלמנו נגע אל הלחם והלחם אל הגזיר והגזיר
אל היין והיין אל השמן או אל כל מאכל היקדש
כלום נטמא האחרון הוה שהוא רביעי בקודש
לחם ראשון וזיד שני ויין שלישי ושמן רביעי
זיד כשיל כמו וזיד עשירי (בראשית ס"ה) יין ושמן
של נאכים:

אם אינו ענין לחוץ לזמנו מנה ענין לחוץ למקומו הרי כבר נאמר לא ירצה
על מנת להותיר ולאכלו חוץ לזמנו הרי כבר נאמר לא יחשב ואם האכל יחשב
ואמרינן בזבחים ובתורת כהנים במחשב לאכול ביום הזמנו ביום השלישי הכתוב מדבר
וכתיב לא יחשב לא יחשב לו אלמא לית ליה תקנתא וריבא
גרסי איפכא א"ה עון פיגול הרי כבר נאמר לא יחשב ומוקמינן ליה לפיגול חוץ לזמנו
שכן לשמו בכל הגמרא וא"ה עון נותר הרי כבר נאמר
לא ירצה ומוקמינן ליה צנתר משום ולא יתכן חרף דלא כתב לא ירצה אלמא
במחשבת חוץ למקומו וחוץ לזמנו ועוד אי נותר ממנו למאי לא
ירצה אי לכאכורי קרבן הרי כבר עומד הוא משעה שנשעו עבודתו דמו
בכשר כדלמרינן צנתר כהנים (א"ה) אינו אלמא בחובל במבחו ביום
השלישי הכתוב מדבר וכי אפשר לומר כן מאחר שהוכשר חוזר ויפסל וא"ה
לא ירצה לא יחשב חוזר ויפסל וא"ה לא ירצה לא יחשב האוכל נותר קאמר
וכי יש כפרה לחייבי כריתות ועוד לא ירצה הקרבן משמע וכו' מי
איתערין למימר דלין לא מכפר על המחייב כרת והא עון הקדשים
כתיב ולא עון האוכלים וכלי' קמא גרסי' צנתר כהנים ועיקר
הוא והאי דקרי ליה להאי פיגול ולהאי נותר משום דתורת כהנים
מדכש הוא נקט לישנא דקרא: **וא**. כמו הרי כלומר הרי יש לך
להבין על כרחך שאין לך עון הקדשים שיוכל לך לרזות עליו
אלמא שגא טומאה יוצא ושאר הפסולין: **שוהתרה מבללה בצבור**.
דנדחית מפני קרבן צבור דכתיב צבורה ואפי' צנתר ואפי' צנתר
היאקלה חף צנתר שלא התירה אלא לכתלה בלא לך ירצה
הציץ עליה: **נשא עון טומאה**. לאו טומאה דם דלין מנדרין
רתי אלמא נטמא דם שהכפרה עליה בו אלמא דם מקבל טומאה:
לא **טומאת קמץ**. שהקומץ מתיר את המנחה כדס הממיר את הנזה
וכל הכפרה עליה בו והוא הדין דמני' לשנויי לא בטומאת צבור
והלא וליביא דר' יהושע צעי לך דלמר א"ה צ"ה עון דם אלמא
ניחא ליה לאוקמיה כדכרי הכל: **בשר קדש**. שרץ לשון קדש
היה צריך (מלכים א' יד) טומאה והיה חגי הנזיר צודק את
הכהנים צנתר שמים לדיוש שהיה צנין בית שני לידע
אם בקיפין בהלכות טומאה לפי ששכחת מהן גבולה
שלא נתעסקו בה קדושים: **ונגע בנפשו**. בזהו
כפן שהשרץ בו כלומר השרץ עלמנו ועל כרחך הכי
הוא דאי משום כפן שהוא ראשון כוליה בגד נמי
ראשון הוי ומאי איריא דנקיט כפן אלמא משום שרץ
שהשרץ עלמנו נגע אל הלחם והלחם אל הגזיר והגזיר
אל היין והיין אל השמן או אל כל מאכל היקדש
כלום נטמא האחרון הוה שהוא רביעי בקודש
לחם ראשון וזיד שני ויין שלישי ושמן רביעי
זיד כשיל כמו וזיד עשירי (בראשית ס"ה) יין ושמן
של נאכים: